

Tõupullide aretuskõlbulikkuse test II

Peeter Padrik^{1,2} PhD, Triin Tintse PhD^{2,3}

¹ Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu

² Eesti Maaülikool

³ EPKK

Tõupullide aretuskõlblikkuse test II

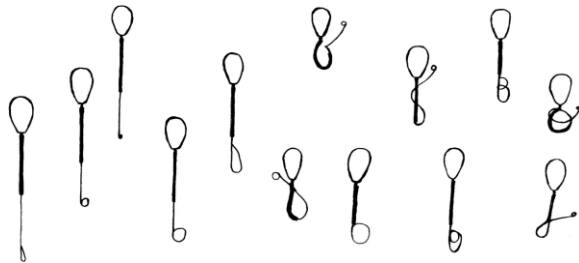
Joonis 15.3. Sperma kogumine fantoomil. Foto: Peeter Padrik

Tõupullide aretuskõlblikkuse test II

I Spermide morfoloogiline kvaliteet

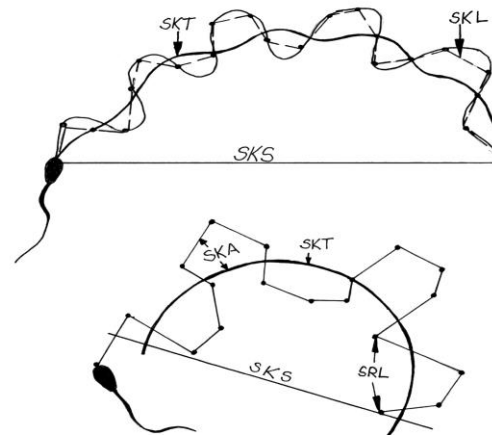
II Spermi plasmamembraani terviklikkus

III Spermide spetsiifilised liikuvusparameetrid

Spermide liikuvusparameetrid värskes ja sügavkülmutatud/sulatatud pullispermas määrati kompuuteranalüüsi (Computer Assisted Sperm Analysis, CASA) abil.

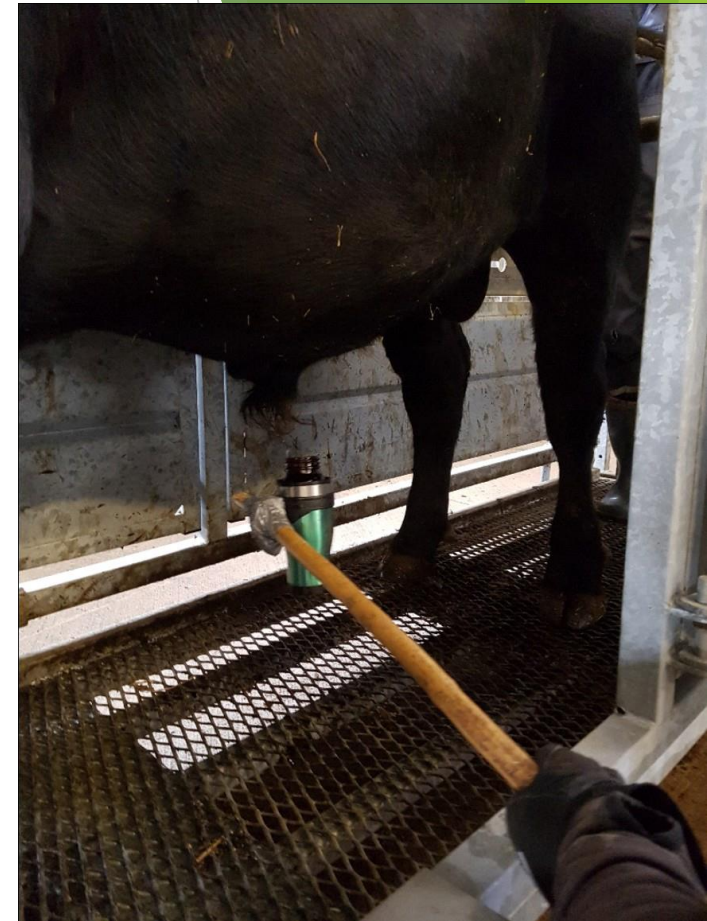
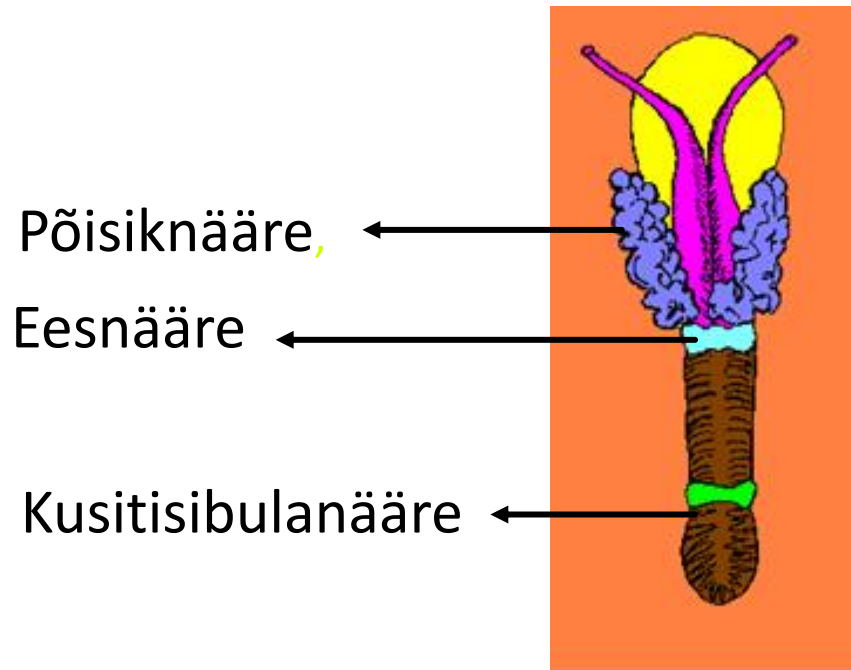
Määrati: liikuvate spermide (LS) ja otseliikuvate spermide (OLS) osakaal ja spermide kõrvalekaldeamplituud liikumistrajektoorigist

Tõupullide aretuskõlbulikkuse test II

Sugunäärmete rektaalne massaaž

Loomasõbralik!!

Tõupullide aretuskõlblikkuse test II

Milleks?

- ▶ Väärtusliku aretusmaterjali efektiivne kasutamine,
- ▶ Pulli riistvara kontroll,
- ▶ Pulli paaritamiskoormus,
- ▶ Pulli vanus.

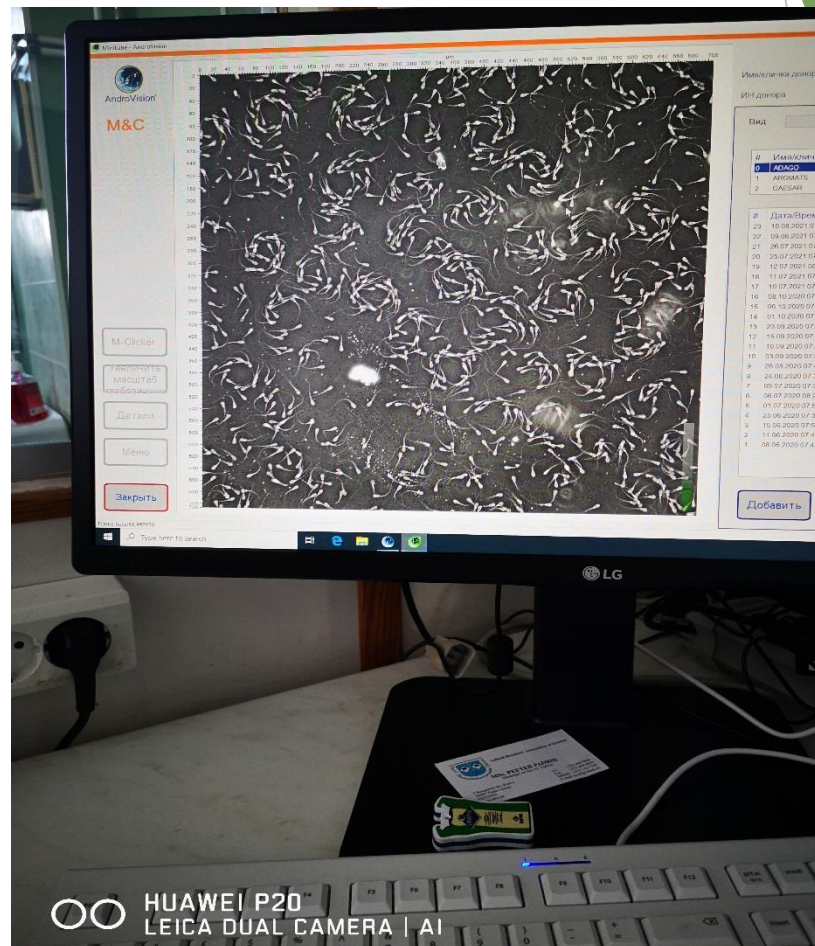
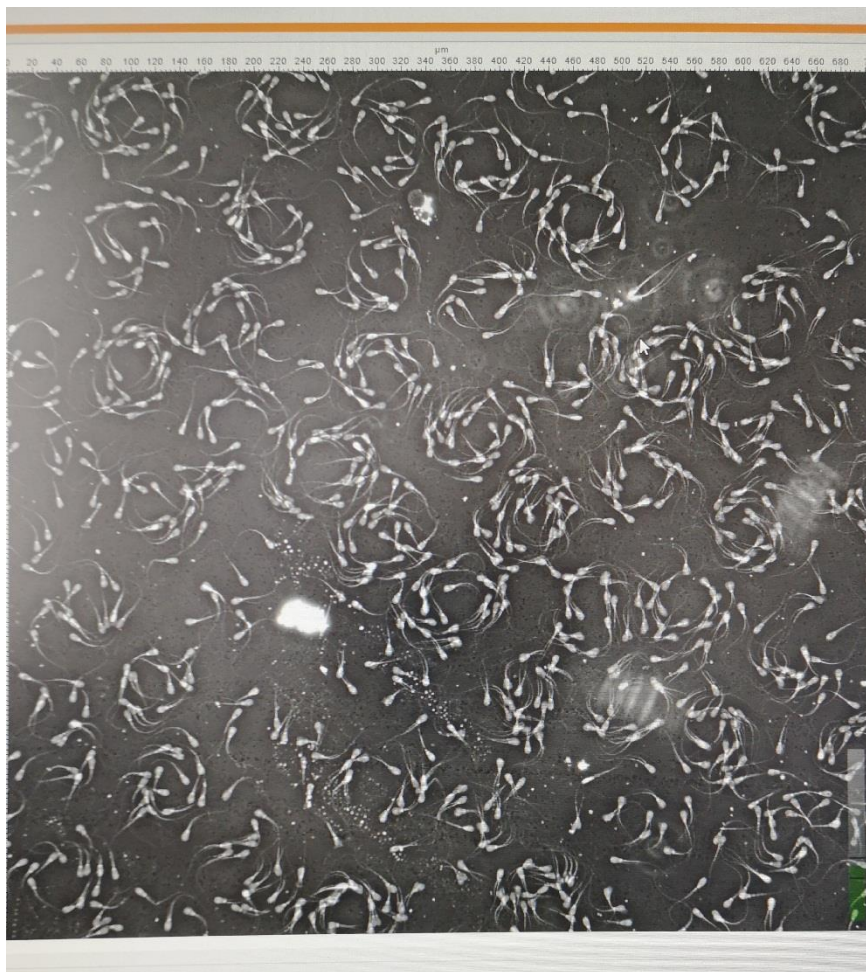
Tõupullide aretuskõlbulikkuse test II

Tulemused:

- ▶ 85% pullide puhul piisab ühest protseduurist,
- ▶ Võetud proovis (värskes spermas) peab olema vähemalt 70% morfoloogiliselt normaalseid ja 60% otseliikuvaid sperme,
- ▶ Pulli vanus ja tõug mõjutab oluliselt võetud sperma ja spermide kvaliteeti,
- ▶ Mida suurem on pulli kehamass seda suurem munandikoti ümbermõõt ning saadud sperma kogus ja kvaliteet,
- ▶ Keskkond ja ilmastik,
- ▶ Sugunäärmete rektaalse massaaži teel võetud spermidest, ei ole võimalik seemendusdoose toota, tavapärast tehnoloogiat kasutades.

Mida meelde jätta!

- ▶ Enne pulli ostmist, kontrollige tõupulli riistvara (kas on munandid olemas ja kuidas on need arenenud),
- ▶ Kontrollige pulli viljastamisvõimet (spermide kvaliteet),
- ▶ Jälgige, et noorpullil ei oleks paaritamiskoormus esimesel aastal suurem, kui tema vanus kuudes (ehk 12-15 emaslooma esimesel aastal),
- ▶ Kuigi pulli on edukalt kasutatud emasloomade paaritamiseks, oleks otstarbekas kontrollida tema viljastamisvõimet iga kord enne paaritamisperioodi alguses,
- ▶ Isegi siis, kui pulli viljastamisvõime (munandite olemasolu ja sperma kvaliteet, vastab nõuetele, oleks otstarbekas kontrollida emasloomade tiinust 3-4 kuu pärast.

Aitäh tähelepanu eest!

